LVDOVICI SEPTALII MEDIOLANENSIS,

DE NÆVIS LIBER.

Editio postrema emendatior, & Indiculo auctior.

PATAVII, ex Typographia Io. Thuilii. 1628.

Prostat apud Paulum Frambottum.

NOBILI

& ornatissimo Viro

D. IOANNI RHODIO

DANO.

Paulus Frambottus Bibliopola Patavinus S.

MIraberis fortasse, meq; audaciæ incusabis, Nobilis & ornatissime D. Rhodi, quòd tam exiguo operi nominis tui decus præfigere non erubescam. Verùm tuam potiùs incusa humanitatem, & morum elegantiam, quæ omnes, quicumq. tecum versantur, tamquã magnus Magnes validè attrahit & devincit. Tu enim ille es, quem singularis virtus, Medicinę, & aliarum disciplinarum libero ingenio dignarum pręstantia, linguarum exoticarum peritia ita commendant, ut omnibus reddant non modò amabilem, sed admirabilem. Varia enim peregrinatione,

& cum celeberrimis totius Europæ viris converſatione & familiaritate ita ingeniũ & mores excoluiſti, ut ubicunque locorum degas, præclarã de te excites opinionem, & ſummum tui diſcedentis relinquas deſiderium. Hinc ego quoque in tui amorem, & cultum jam pridem ivi non invitus: quo minùs id ſigno aliquo ſignificarem, defuit occaſio, certè numquam animus. Nunc verò, dum opuſculum de Nævis ſummi viri Ludovici Septalii, elegantiùs & correctiùs edi curarẽ, non dubitavi illud nominis tui auſpicio inſignire; perſuadebat id mihi tum ipſe Autor, qui tibi non tam facie, quàm Orbi fama notus eſt; tũ ipſa materia, ex reconditiore Philoſophia, qua tu plurimùm delectaris, eruta illud ſuggerebat. Suſcipies ergo parvum munuſculũ, magni Autoris partum, à magno amore & affectu donantis oblatum, illudq; ab omni malevolorum atrore, & nævorum maculis Germanó tuo candore vindicabis, me verò ſolita benevolentia complecteris. Vale.

L E-

LECTORI

CVRIOSO, ET CANDIDO

AVTOR S.

Vereor equidem, ne, si quis ad Nævorum inspectionem vocatus acceßerit, aut avertat velut à re vili oculos, aut cum tædio advertat. Quæ enim dignitas, inquiet, quæ utilitas, aut amœnitas eße in re deformi poterit; cùm natura omnes pulchrum, non sensus tantùm, sed animi quoque imperio usurpare appetamus? Nolim te absterreat composita, & efficta ad veritatem oratio: Nam si lo-

tum

cum rationi feceris, etiam in Nævo pulchritudinem, & sic in ipsa hac tractatione Dignitatem, Utilitatem, & Amœnitatem invenies. Veneris, Amorisque ille Poeta Naso, commendare faciem non dubitavit, in qua nævum aliquem benigna Natura expressisset. Quòd si ad Universi contemplationem me conferam, in Cœlo stellæ, in terra urbes, sylvæ, montes, lacus, quid nisi nævi, & velut maculæ quædam sunt? ut Cicero ipse appellavit; quæ tamen omnia partim Natura, partim Ars ad pulchritudinem effinxit. Sed mirum profectò, & cognitione dignissimum, quo ordine per humanum corpus nævi isti sparsi conveniant,

qua harmonia copulentur. Si rectè consideras, velut indices animi, interneq; imaginis esse propositos fateare. Naevos igitur explico, & quid nisi ipsum hominem, quem in sola facie beneficio naevorum repraesento? Sed ut concedam, humilioris argumenti, & secundum tituli precium, tenuem scriptionem hanc esse; occupare tamen (sed non nisi per remissionem) me ipse tenui scriptione voluì: cùm ut ingenii amœnitate quadam, et publico, ut ita dicam, ludo cives, & amicos meos recrearem, quos seueriore iam saepiùs doctrinae argumento occupasse videbar: tum (liberè enim dicam) ut parvo libro ostenderem, me non in re Medica

so-

LVDOVICI SEPTALII MEDIOLANENSIS, DE NÆVIS. LIBER.

ITAM, & conditionem mortalium huic uni necessitati in primis obstrictam esse Natura voluit, ut summâ quisque ope, & industriâ seipsum publicę utilitati impenderet, déque ingenii sui arcâ publicum litterarum censum promoveret: Ita enim futurum erat, ne jam inventæ paratæque à majoribus artes atque scientiæ intercciderent; néve apud posteros inertia atque ignavia nostra accusari posset, si ingenii aliquod monumentum profuturum sæculis ipsi reliquissemus. Id verò etsi ad omnes omnino homines, præcipuè tamen ad eos spectare videtur, qui bonæ naturæ, fortunæ, & institutionis dotibus faciliùs, fœliciúsque scribendi, ac docendi munus exsequuntur. Hi enim, ut Beatus ille Horatianus,

Nec excitatur classico truci,
Nec horret iratum mare,
Forumque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.

Ita remoti ab omni tumultu bellico, à divitiarum studio, ab omni ambitu, ac invidiâ dominandi, bonas omnes artes discunt, ac docent, quibus & militem ad bella forment, & ad concordiam civem hortentur, atque de optimo vitæ genere disputantes, boni Principis prudentiam laudent, cupidinem mali castigent. Quare, cùm & ego ab ineunte ætate tranquillam hanc Musarum, & quietis viam ingressus sim; enitendum mihi pro virili censui, ut si non doctrinam, saltem investigandi desiderium, studiúmque, quo publica utilitas juvaretur, publicè probarem. Quare in hanc quoque arenam prodii, rem aliquam natura suâ difficilem, scitu utilem, auditu jucundam, nulli hactenus pertractatam, nulli percognitam, curiosè diligentérque excussurus. Quia verò præcipuum hominis munus videtur esse, naturam hominis ipsius ante rerum omnium indagationem perscrutari, atque cognoscere (quemadmodum divino oraculo prodiit Γνῶθι σεαυτὸν) in animum induxi, de hominis naturâ in primis differere, atque secundum varias corporis affectiones, latentes atque occultas à Naturâ tributas animo virtutes, in conspectum proferre: Quæ scientia cùm propria nostra censeatur, ac de nobis agat, inter omnes jucundissima, ac gratissima esse mortalibus debet. Cùm verò hæc eadem, quid ad boni viri nomen consequendum agere, quid vitare debeamus, doceat; inter omnes utilissima, & maxima censenda est. Cùm denique argumentum ipsum homo sit, animalium omnium perfectissimus atque pulcherrimus, scientia hęc quoque omnium perfectissima atque pulcherrima meritò

ritò habetur. Itaque velut pectore hanc venustatem è Naturæ fontibus hauriamus, pro virili hanc perfectionem indagemus, utilitatem hanc capiamus, hanc denique dulcedinem delibemus.

Signorum, quibus natura nostra revelatur, scientia, à Philosophis observata, à Medicis celebrata, ab universo humano genere in precio atque admiratione semper fuit. Sapientes Indi neminem olim ad Philosophiç studia, aut ad regnorum gubernationem admittere solebant, nisi priùs exploratis corporis signis, aptum planè, dignúmque tanto munere reperiissent. De hac igitur nobilissimâ scientiâ, quam φυσιογνωμίαν Greci appellant, dum disputare aggredior, in fortunam, consiliúmque prudentis, ac periti nautæ mihi videor incidisse: hic enim, dum honoris honestâ quâdam cupidine obsessus, aut lucri desiderio correptus, vasta ac immensa Oceani spacia pererrat, ac fortè fortunâ à recto tramite & cursu in ignotam terram tempestate depellatur, obsequitur ventis, cedit fluctibus, & si ad terram feratur, oram, & extremam aliquam rerum faciem lustrat: Ita penitùs mihi usu venisse comperio, qui immensum illud, nec ex omni parte perlustratum pelagus naturalis Philosophiæ ingressus, ut Physiognomiæ amœniorem naturam, id est, corporis nostri exteriorem faciem, & delicias lustrarem, nimiùm laxans ingenii mei vela, & desiderio obsequens, quasi in ignota terrarum delatus videor, in Nævorum, inquam, scientiam, quibus & facies, atque adeò universum corpus distinguitur, & animus ipse quasi in apertum producitur. At scientiam hanc partem Physiognomiæ esse, aut

huic subjectam, ex argumenti ipsius confinio comprehendi facilè potest. Cùm enim Physiognomia nihil sit aliud, quàm affectionum animi cognitio, ab universo corpore, & unaquâque parte, in primis verò à facie sumpta; cúmque à nævis, qui per universum corpus, præcipuè verò per faciem sparsi sunt, animi affectiones colligamus: manifestum est, nævos ad Physiognomiam pertinere. Tametsi verò mirum id cuipiam fortassis, & quasi longinquum à finibus Naturæ atque rationis videri possit; si quis tamen attentiùs, severiúsque rem ipsam pensitabit, non minùs admiratione dignum censebit, affirmare, nævum in labris situm, hominem parasitum, & ad gulam projectum significare; quàm si in idem vitium, qui eminentibus, rotundis, tumidísque labris fuerit, inclinatum esse dicamus. Hac de re, etsi Melampus Medicus Atheniensis antiquissimus, Homero *libro xv. Odyssea* nominatus, aliquid scripsit, qui solerti quâdam industriâ, quid nævi in quâque corporis parte significarent, edocuit; etsi quoque inter Arabes Abenragel in eâdem arte majus quidpiam emolitus, & consecutus sit: Neuter tamen eò penetravit, ut causam aliquam, saltem verisimilem reddiderit, sed quasi meri Empirici primâ quæstione universum laborem clauserunt: quę quidem infra veri Philosophi dignitatem posita est, quia intra angustias ejusmodi conclusa. Est enim in hac Physiognomiæ parte majus, & admirabilius quiddam, fecundiore studio, & explicatione dignum. Quomodo scilicet, cùm per universum corpus nævi velut casu quodam sparsi sint, certum inter se ordinem, & veluti cognationem

habeant;

habeant: Ab illis enim, qui faciei inhærent, reliquos, qui per corporis partes diffusi sunt, dependere, & velut regulâ certâ monstrari posse, experientia ipsa manifestum facit.

Res profectò mira, sed tamen certa: Nævus, qui in fronte conspicitur, comitem, & velut sodalem suum in thorace habet; sed illâ in parte, quæ collo proxima, cordis, & membrorum spiritalium regio est, universam illam partem diaphragmate cinctam, & ab imo ventre, sive abdomine distinctam comprehendens. Vnde si in mediâ fronte nævus conspicitur, majori ex parte in medio pectore, aliquando in medio dorso inter scapulas reperietur: Quanto verò à rectâ illâ, & per medium frontis demissâ lineâ in dextram, sive sinistram partem nævus discedet, tanto etiam versus alterutrum brachiorum, sive humerorum deflectet: ita ut aliquando nævus in extremâ fronte, juxta tempora constitutus, alium in humeris repræsentet: atq; id ratione quâdam confiniorum, seu vicinitatis; cùm aliæ, uti dicemus, partes sint, quę humeros sibi nævorum ordine respondentes habeát. Quemadmodum verò dextra & sinistra, sic quoque superiora & inferiora pariter sibi respondent; ita quidem, ut si capillis vicinus nævus fuerit, vicinus quoque collo reperiatur: si juxta nasum & supercilium, in inferiori pectoris parte impressum observemus. Nasus verò quam partem corporis referat, lippis jam & tonsoribus notum est: Quare, quem situm in naso nævus habet, eundem etiam in vase, sive pene obtinebit; videlicet dextrum, medium, aut sinistrum in vase, ut in naso dextrum, medium, sini-

strum occupabit; extremum præputium, si in orbiculo nasi situs fuerit; radicem virgæ, & ad pubem superiùs, & ad coleos inferiùs, si confinium frontis & nasi tanget. In muliere idem obtinet; eundémque, quém in naso nævus situm habebit, in labris naturæ occupabit: si verò in pinnulâ nasi consistet, ferè in superiori parte, ubi nymphæ enascuntur, invenietur. Quòd si etiam hi nævi, sive verrucæ naturales in naso sint, sed juxta spatium, quo oculi distant, reperientur itidem inter scrotum & virgam, secundum dextræ, sinistræve partis situm. Si lens aut nævus aliquis in palpebrâ supra pupillam reperietur, certo certiùs alius in eâdem parte scrotum juxta testiculum tenebit: item si ille in superiori parte palpebræ, hic super testiculum in adversâ scroti parte erit. Si ille in palpebrâ inferiori, hic in scroti aversâ parte, versus clunes. Nævus verò, qui in supercilio supra oculum hæret, sodalem suum in humero ejusdem lateris notat; ita quidem, ut si ille supercilio extremo velut adhærens aurem respiciat, hic in clivo humeri juxta brachium retrò occupaturus sit. Si verò supercilio inferior, è regione oculi collocatus erit, confinium humeri, brachii, & pectoris habebit. Sæpiùs etiam evenire solet, frontis nævos quandoque ad illos, qui in thorace, quandoque ad illos, qui in dorso impressi sunt, referri, cùm ambæ illæ partes quasi una sint, iisdémque costis circumscriptæ atque munitæ. Quæ quidem relatio cum accuratâ animadversione dextri, medii, sinistri; item superioris, atque inferioris accipienda est. Si verò in genis nævus conspicitur, etiam in coxis conspicietur; ita quidem, ut quanto il-

le naso

le naso, tanto hic vasi, & inguini propior: quanto verò ille mandibulę versus aurem, tanto hic natibus vicinior existat: nisi quòd interdum tamen, cùm signũ istiusmodi latum solummodò digitum à naso distat, etiam in ipso pudendo nęvus reperiatur. Quòd si subter oculos, in cavitate supra malarum eminentiam, signum erit, nævum sub axillâ concipe, altiùs, humiliúsve, secundum situm illum, quem in facie habet; qui si altior erit, sed ipsi quasi oculo succumbens, erit quoque nævus in ipso armi, ut ita dicam, jugo: si verò altior, sed à latere superiùs, juxta orbes oculorum (ita tamen, ne eos tangat) armi posterioris verticem occupabit. Nævi, qui juxta aurem siti ipsam quasi tangunt, comites suos in brachii spatio, quod ab humeris ad cubitum protensum est, ostendit, dextro & sinistro observato: Hinc si in ipsâ aure apparebit, securior, faciliórque divinatio erit: si verò tres digitos ab aure absit, lateribus clunium nævus adhærebit: si verò per duos tantùm digitos disjunctus, in signatâ brachii parte, sed versus dorsum reperietur. Nęvus, qui superiori labro imminet, nasúmq; ferè tangit, eo in spatio, quod inter pudenda, podicémque interjectum est, socium esse indicat: sed qui ab interfinio narium pendebit, oppositum suum in perinæo, sive in suturâ medium scrotum intersecante ostendet. Contingit verò non rarò, ut cùm à naso tres digitos remotus sit, non ampliùs partem illam dictam, sed pubem notet (etsi hæc, ut plurimùm à nævis in inferiori labro atque mento constitutis ostendi solet) atq; interdum etiam non ad pubem, sed ad genu contemplantem remittat: quod tanto frequentiùs con-

tinget, quanto signum inferius erit. Nævi, qui à Naturâ in malis picti sunt, infra labrum inferius, ipsúmq; non transcendunt, oppositos suos in abdomine repræsentant; in ipso quidem abdominis medio, si in ipsarum genarum meditullio expressi fuerint: Quòd si tamen signum in extremo mento conspicietur, nævus in pube juxta pudenda signabitur. Nævi, qui aures tenent, lacertos respiciunt: ac si ansa auriculæ nævum geret, nævus quoque carpo, sive manui vicinus erit: si verò ex opposito summum capreolum occupabit, etiam in supremo lacerto cubito proximus existet. Quòd si in ipso meatu, seu conchâ, & interiore auris parte nævus hærebit, in volâ quoque manûs delitescet. Si in exteriori parte, eundem quoque situm in manu deprehendes.

Sed non facies dumtaxat, quæ nuda, & exposita intuitui est, neque nævi, qui in facie reperiuntur, oppositos suos in reliquis corporis partibus denotant; sed manus etiam, & brachia, quæ & ipsa oculis ex parte subjecta sunt, hanc vim possident. Quare si in brachio superiori nævus deprehendatur supra cubitum, pro explorato habe, in crure juxta genu nævum quoque reperiri: ac si in aversâ brachii parte erit, in surâ quoque esse: quòd si verò in lacerto hærebit, oppositum suum in medio crure respiciet: Si etiam prope manum, sive carpum, in collo, ut ita dicam, pedis supra talos exsistet. Si deniq; in digitis manûs, pariter quoque digiti pedum insigniti erunt. Quâ quidem ratione etiam aures ex parte tibias demonstrabunt.

Sed animadvertere oportet, regulas hâsce nõ perpetuò

petuò veras, aut certas esse, cùm res naturales, sicuti & fundamenta hujus scientiæ, interdũ fallant; quemadmodum Arist. 2. *de par. animalium*, docet. Si enim res ipsæ naturales à veritate quandoque desciscunt, multò magis nævi, & signa hæc divinantem destituent; neq; tantùm illa, quæ coæva non sunt, & post ortum casu aliquo adnascuntur, verùm & illa interdum, quæ in ipso utero materno finguntur, & à desiderio, sive malaciâ fœminarum originem habent.

Atq; hactenus quæ dixi, alii etiam ante me complexi ingenio, & expressisse scriptis videntur, sed ita succinctè, ita etiam variè, & ineptè, ut quasi frivola, imò penitùs vana nævorum divinatio esset, suæ sibi scientiæ fidem, pretiúmque dempserint. Mirari autem satis non possum, neminem è Veteribus illis, qui summâ cum industriâ omnia scrutati sunt, neminem etiam ex Neotericis nostris, quibus indagandi curiositas superest, fuisse, qui causas aut rationes hujus scientiæ, si non necessarias, saltem verisimiles explicare tentaverit; cur, inquam, faciei nævi pares suos per corpus sparsos certo quodam ordine ac situ respiciant atque demonstrent. Itaque hoc ipsum Naturæ secretum explicare aggredior, difficile, extremis difficultatum tenebris involutum, ab Antiquis non tantùm neglectum, sed ne quidem nominatum. Quod dum facio, nihil mihi superbiùs tribuo, nec Antiquorum gloriæ quidquam detraho, non enim meópte ingenio invenisse glorior, quod non potuerunt Antiqui; sed tentâsse, & quæsivisse, quod de industriâ illi neglexerunt, aut tentare recusârunt. Neque tamen viribus meis ita confido, ut quidquid voluntate concipiam,

cipiam, studio exsequi possim; sed ut eruam, & sublevem mirandam hanc Naturæ molem & machinam, cui sustentandæ, atque firmandæ optima deinde, ac solida illa ingenia fulcrum faciliùs subjiciant, & Orbis, ævúmque nostrum à nobis quoq; accipiat, quod admiretur.

Rerum omnium Conditor Deus, postquàm Mundi machinam creâsset, quam ob magnitudinem, & varietatem rerum, lustrare oculorum obtutu, perscrutari mentis acie difficilè erat, quasi peritus Geographus, in exiguâ tabulâ, id est, ipso homine magnam, ac admirabilem illam molem describere, imò compendio quodam perfectissimè comprehendere voluit, ut quasi typus Mundi, atque adeò *μικρόκοσμος parvus Mundus* diceretur. Id autem ostendere, quâ scilicet ratione cuncta, quæ in universo continentur, in homine aut repræsentata, aut expressa sint, facillimum mihi foret, nisi excedere dictionis, & propositi mei limites viderer. Quia tamen duas homo partes habet, animam, & corpus, multíque fuerunt, qui in corpore seorsim Mundi similitudinem, ipsúmque Mundum distinxerunt, non videbor longiùs ab instituto meo recedere, si animam ego considerem, & in eâ idipsum faciam, quod in corpore alii fecerunt.

Principio igitur, ut à cœlestibus illis corporibus, & sphæris æthereis, quemadmodum è certâ observatione constat, humanum corpus cùm concipitur, vim, virtutémq; quandam propriam induit, quam Astrologi Iovialem, vel Saturniam dicunt, cùm aut benigno ambientis Iovis aspectu temperatus calore moderato

derato sanguis mitiores mores producit; aut aspero & sicco Saturni radio arefacti humores, & quasi terrestres redditi, agrestes mores efficiunt: Ita quoque in animæ potentiis ipsa illa divina corpora quodammodo relucent. Luna quidem vi vegetandi, φαντασία, ingenióque Mercurius, potentiâ concupiscibili Venus, vitali Sol, irascibili Mars, naturali Iupiter, & inter hujus species retentrice Saturnus. Voluntatem verò haud dubiè octava, & ultima sphæra repræsentat: ut enim hæc reliquas omnes motu suo orbes; ita illa reliquas affectiones animi movet, ducit, volvit. Itaque si dispositionem stellarum istarum, item vigorem, robúrque in ipso natali momento exploratum habuerimus, divinare non difficulter licebit, in quas potissimùm animi affectiones quis proclivis sit. Ita tamen, ut rationi, quæ tamquam Princeps regere & eminere imperio suo debet, locum suum concedamus: cùm in hunc finem liberum à Deo arbitrium acceperimus, ut ratione veluti jure quodam uteremur. Similitudinem præterea cum elementis anima habet: Cum terrâ quidem per sensus ipsos, in quâ velut per patentes aditus rerum cognitio, & veritas se ingerit; cum aquâ, ob imaginationem; cum aëre, ob rationem; cum cœlo denique, ob intellectum. Quare ut in corpore elemētum alio aliud perfectius atque potentius est; ita quoque in animâ aliud dominatur & eminet, aliud obsequitur & subest. Quando verò simul cuncta ita composita, & quasi expensa sunt, ut proportione suâ naturali simul consistant; in animâ quoque omnia composita, & moderata sunt, & quasi numeris quibusdam affectus omnes in harmonicam

monicam concordiam conſpirant. Hac igitur ratione homo μικρόκοσμος, ſive parvus Mundus, aut certè typus aliquis magni Mundi, tam corpore, quàm animâ dici poteſt.

Quia verò in fabricâ hac humanâ animi affectiones, interioréſq; corporis partes miro ordine, ac magnâ ſapientiâ diſpoſitæ, conjunctæ, diviſæ, ſed oculorum indagationi ſubtractæ, naturam cujuſq; & inclinationem velabant atq; occultabant; ſigna externa iſta imprimere Deus voluit, quibus interna illa faciesque hominis, ſive conditio, & ad quas potiſſimùm affectiones tam corporis, quàm animi inclinaret, poſſet explorari. Vnde mihi quidem videntur inſigni injuriâ Deum, Naturámq; afficere, qui utriuſque defectum accuſántes, apertum eſſe pectus deſiderāt, ad internum hominis ſtatum dignoſcendum: imperfectè enim idipſum eo modo, nec niſi cum periculo quodam communi fieri poterat. Deus autem mercatorem repræſentare voluit; is enim, cùm univerſas tabernâ conditas merces exponere, aut producere in pergulam non poſſit, ex omnibus particulam in ſignum promit: ita Deus, cùm interna omnia ſubjicere oculis noluerit, ſigna tantùm produxit, quibus affectiones internæ cognoſcerentur. Quia verò ſigna ipſa numero excedebant, variéque per univerſum corpus diffuſa, alibi occulta, alibi velata, & velut abſcondita erant, factâ quaſi ſignorum congerie, eam in faciem diſperſit, ac velut præ foribus ſuſpendit, ad latentia & recondita ſigna omnia denotanda, animíque ipſius affectiones, & ſtatum explicandum.

Sed quid his longiùs immoror? Figuram capitis videa-

videamus. Ecce rotunda eſt, id eſt, perfectiſſima, & ipſius Mundi quidam typus. Facies quid niſi exemplar, & pictura Dei, ut rectiſſimè legislator Moſes explicavit? Frons verò, in quâ actiones omnes intellectûs, velut per imaginem expreſſæ ſunt, & in quâ ſuprema illa animi potentia maximè actione elucescit, quid niſi ſupremos illos & angelicos intellectus, cœleſtémque ordinem ob oculos ponit? Iam ipſæ illæ frontis lineæ ſex rectæ, una triangularis, à Metopoſcopis ad ſeptem Planetas referuntur: Prima quidem ad Saturnum, ſecunda ad Iovem, tertia ad Martem, quarta ad Solem, quinta ad Venerem, ſexta ad Lunam, triangulus denique ad Mercurium, non ſine veſtigio (niſi ſuperſtitioſa ſit iſthæc curioſitas) characterum ſive notarum, quibus Planetę figurantur.

Sed ſi propiùs Naturam ipſam conſulentes, opinionum nebulas relinquamus, an non ſeptem faciei aperturæ, per quas rerum ſpecies admittunt ad ſe ſenſus, & proprias obeunt operationes, ſeptem Planetis aptè comparantur? Solem ecce, Lunámque Cœli oculos vocamus: ſic licebit oculos, Solem, Lunámque hominis appellare. Iam os, in quo prima venuſtas faciei conſiſtit, Venerem repræſentat; Iovem & Mercurium nares, cùm naſus ipſe pro Iovis ſceptro, & Mercurii caduceo ſit; Saturnum verò, & Martem aures, ob ſimilitudinem ſiccitatis. Nævi denique per faciem ſparſi, ſidera reliqua, ſive ſtellas octavæ ſphæræ.

Sed ut ad plagas elementares deſcendamus: Oculi & viſus, ut Platonis, & Galeni dogma locum habeat,

beat, ignem referunt. Odoratum verò idem Galenus, *libro 7. de Decretis Hippocratis, & Platonis*, existimavit aëreum esse; organum etiam odoratûs vaporosum esse, & in qualitate aëreâ consistere. Gustus, docente Galeno *lib. 1. de causis Symptomatum*, cùm instrumentum humidissimum omnium habeat, atq; in qualitate humidâ consistat, aquæ potest comparari. Aures denique totæ cartilaginosæ, ac penè exangues, terrę naturam & similitudinem ostendunt.

Vt autem composita ipsa consideremus, eorum insignis in capite, & præcipuè in facie typus relucet. Nam quod attinet ad mixta imperfecta, oculorum illæ caligines, & veluti fumi, quibus suffusiones producuntur, & præsagiri solent, aëris nebulas, caliginésque repræsentant: perfectæ suffusiones (vulgus Medicorum Cataráctas nominat) & ὑποχύματα, nubes densatas, & quasi gravidas commonstrant. Tonitrua & terræmotus, ad sternutamenta & tussim: Pluviæ, nives, grandines, ad lachrymas: Tempestates, ad reliqua spissiora capitis excrementa: Irides, ad genarum colores, qui variis ab animâ modis proficiscuntur, referri possunt. Iam verò mixta perfecta, ex absolutissimâ totius vultûs formatione, nónne in cujusque vel somniantis oculos incurrunt? Res sanè animatæ in vultu ipsius Naturæ agitationibus innotescunt: Vegetativæ quidem, dum faciem alterari facillimè, augeri, imminui, quotidie deprehendimus, neque per aliud instrumentum cibis, & potionibus recipiendis, & præparandis, quàm per os, & dentes, aditus aperitur. Vbi porrò intimi, & extimi sensûs, nisi in capite, atque vultu, sedem esse videmus?

demus? Animam verò indagatricem rerum, illámque eximiam intellectûs facultatem, quæ νοῦς à Græcis appellatur, nónne docui in frontis ductibus, atque anteriori cerebri parte actionibus maximè elucescere, & lineamentis tamquam in tabulâ videri expressam? Quare nihil potest esse exploratius, quàm humani capitis, & maximè vultûs ornamentum, à summo illo rerum Auctore Deo, tamquam operis hujus singulare exemplar, aut potiùs Archetypi illius, ac perfectissimi operis totius Mundi quodammodò formatum fuisse signum, & adumbratam imaginem: Non enim totius Orbis vastitas in hunc exiguum quasi gyrum compelli poterat, neque rerum omnium distinctionem hominis limitata structura, ac brevitas capiebat.

Hac igitur de caussâ ita partes faciei Deus disposuit, & cum universo corpore comparavit, ut à nævis faciei ad alios corporis, velut à compendio sive indice ad totius voluminis contextum, certissimâ divinatione duceremur. Ego verò ex hac admirabili totius oris dispositione, & cum reliquis corporis partibus conformitate, quam Græci ἀναλογίαν dicunt, exsolvam, ut opinor, naturalium caussarum cæcos & latentes nodos, ac positam in medio difficultatem clarissimè expediam: quo scilicet pacto fieri possit, ut non solùm innatas animi affectiones, verùm etiam adhærentes corpori notas, & integumento vestium coopertas denudemus. Quod quidem negotium perarduum est, à nemine, quod sciam, hucusq; tentatum, quâ nimirum ratione certis è partibus, & faciei maculis, secretas, abditásque corporis labeculas colligere possimus. Sed

Sed ἀναλογίαν, sive conspirationem, ut ita dicam, partium, bifariam solemus attendere: aut quantitatem, sive mensuram, aut substantiæ qualitatem, seu conditionem. Ex utrâq; naturales caussas eruere, atque in commune proferre constitui; alterámq; usurpato Proportionis nomine, alteram Similitudinis appellatione, ob majorem claritatem affecturus: ut si, exempli gratia, dicam: Nates eâdem analogiâ cum reliquâ corporis magnitudine mensurari, quâ genæ cum cæterâ vultûs parte conferuntur; isthæc quantitatis, sive mensuræ proportio erit: Sed si coxas, aut nates cum genis aliquo modo ostendam comparari, cùm sint torosæ corporis partes, cùm binæ, cùm eundem quasi situm obtineant; hoc ego similitudinis nomine pronunciabo. Quibus si caussas ex Astronomicis fontibus derivatas adjungam, equidem existimo tertiam me analogiæ conditionem daturum, lucémque aliquam difficili huic doctrinæ allaturum. Monitum tamen curiosum Lectorem volo, analogias ternas hásce simul in partibus omnibus faciei, & in partibus omnibus corporis pariter reperiri raró posse; sed cùm reperientur, tradita in principio norma numquam judicium tuum frustrabitur, numquam nævorum divinationem infringet. In quibusdam verò binæ tantùm, aut proportio cum similitudine, aut proportio cum analogiâ Astronomicâ conjuncta reperietur; & tunc etiam ut plurimùm ratio nævorum constabit. Deniq; sola cum similitudine proportio invenietur; & tunc non raró lubricâ suspicione divinatio laborabit. Sed nunc tres illas partes explicare eo ordine, quo proposui, aggredior.

Ac

Ac primò quidem,ut distinctè à me sub oculos ponatur proportio, quâ faciei partes ad reliquum corpus referuntur, necesse est paucis, quæ faciei partes proportionem inter se habeant, & qualem, perstringere: deinde, quomodo proportiones corporis inter se conveniant, declarare, ut tandem aliquando scopum meæ dissertationis intento digito significem, & quâ maximè ratione vultûs partes cum partibus corporis consentiant,innotescat. Itaque ut à facie exordiar, non est ignorandum,ternas hanc habere dimensiones, quibus ad rectissimam mensuram revocari potest; nimirum longitudinem,latitudinem,profunditatem. Etsi verò communiter longitudo spectetur, censeo tamen, nec latitudinem omnino,nec crassitiem prætermittendam esse. Vt autem hanc longitudinem rectâ ac æquâ normâ distinguamus, res videtur exigere, ut minimum illud mensuræ punctum indagemus, quo cæteræ deinceps particulæ faciei apertè dignoscantur,inter se mensurentur,& denique subductis calculis summa totius vultûs ratio ducatur. Lacunula igitur, quâ labrum superius duas in partes æquales, eminentem & cavam, dividitur; aut etiam alterutrum narium spatium, quod mediæ lacunæ pari dimensione respondet, totius faciei minima erit, sed peræqua dimensio: aucta verò, sive multiplicata, plenam regulam, ac normam certissimâ ratione extendet: Duplicata enim spatium, quod à naso ad labrum est, absolutè complere solet: Quadruplicata aliarum plurium partium mensuram constituet, longitudinem scilicet oris, & oculorum, spatium, quod ab inferno labio ad menti terminum extendi-

tenditur. Iam verò nasi,& aurium longitudo, illiúsque maximus ambitus, item spatium à naso sursum ad confinium capillorum, seu frontis altitudo, & deorsum ad mentum, pari mensurâ constant; atque sesquialterâ proportione ad prædictas quatuor particulas se habent, id est, sex mensuras minimas exæquant. Oris, auriúmque ambitus, pariter spatium ab unius oculi extremo ad alterius productum, duplicatâ proportione proximè nominatas hásce respicit, atque duodecim minimas mensuras explet. Vniversæ autem faciei longitudo, frontísque circuitus, oris ambitum sesquialterâ proportione superat, atq; octodecim minimas mensuras complectitur. Spatium capillorum, ab extremâ fronte ad primam postremi colli vertebram, item spatium à mento ad verticem capitis productum, longitudinem faciei sesquialterâ proportione refert, ac vigintiquatuor mensuras minimas comprehendit.

Quid pluribus me extendo? Admirabilem hanc potiùs partium symmetriam, & numerorum proportionem, & rerum concentum atque harmoniam mirari subit. Videre, si diligentiùs mentis oculos adverteris, in faciei fabricâ liceat tot numerorum species à Pythagoricis animadversas: numeros pares, impares, pariter pares, pariter impares, impariter pares: Ex his verò primos, & incompositos, secundos compositos, perfectos, imperfectos, æquales, inæquales; omnésque proportiones, tam Arithmeticas, quàm Geometricas, atque adeò Harmonicas. Deprehendas proportionem duplam, sesquialteram, sesquitertiam. Cognoscas

gnoſcas Harmoniam diateſſaron, diapente, diapaſon. Quæ omnia nimis longum eſſet, velut intento digito demonſtrare, cùm ex iis etiam, quæ dixi, clara & manifeſta videantur. Quid verò, ſi amplius addam, in facie figuras omnes Geometricas, tam circulares, quàm rectas expreſſas videri? Mira profectò, atque planè ſtupore digna conſtitutio hæc faciei eſt: Quin digna potiùs, quæ univerſi hominis, imò univerſi Mundi perfectum, abſolutúmque quendam typum repræſentet. Repræſentare autem non poterat, niſi proportiones háſce omnes complecteretur: Etenim ſi totum corpus harmoniâ iſtâ compoſitum eſt, omnéſque ejus partes eaſdem proportiones habent, neceſſarium erat, unam aliquam partem conſtituere, quæ velut typus, ac regula reliquas omnes exactè, & veluti ad lineam menſuraret. Vnde ſimilis omnino operi univerſo typus eſſe debebat, & ab eo reliqui corporis ſigna, quaſi cognatione quâdam paria ſignificari.

Quia verò ſummus ille rerum Plaſtes vel ob materiæ ſeu exuberantiam, ſive etiam defectum, vel ob agentis operationes, ſive vehementes nimiùm, ſive remiſſas, ſæpiùs formâ laborare faciem animadvertebat, difficilémque hac de causâ divinationem, aut omnino falſam eſſe; regulam, ac certam quandam normam expoſitam oculis dare in corpore voluit, quâ & facies, & faciei omnes partes certo certiùs, an veræ ac naturales eſſent, explorari poſſent. Hæc autem manus eſt, cui magnâ ex parte mortales immortalitatem debent. Manu enim & hoſtes debellantur, & vita defenditur, ſphæræ, & novi velut cęli

ferre possim, universam faciem è manu, velut è tabulâ, accuratè constituam. Tanta est enim longitudo faciei, ac frontis ambitus, quanta est longitudo manûs. Spatium, quod à radice capillorum per frontem ad orbiculum nasi extenditur, medio digito; reliquum ad menti extremum reliquâ manu exactissimè mensuramus. Frontis prætereà altitudinem refert pars palmæ vicina, quæ prima & maxima indicis est: Secunda verò, simúlque juncta tertia in extremitate unguis finiens, ab illo spatio, quod à supercilio ad nasi orbiculum decurrit, numquam discrepâsse observatum est. Prima tamen, & major digiti medii pars æqualis omnino illi spatio invenitur, quod à naso ad mentum extremum porrectum est: secunda verò mentum ipsum mensurat: at annularis digiti pars major tractum illum justâ mensurâ exæquat, qui se à mento ad inferius labrum usque insinuat. Tertia verò medii digiti pars ungui conjuncta, totam superioris labri lacunam, sive philtrum, à narium interstitio ad superius labrum deductum, æquè mensurat. Similiter in medio digito, sive impudico, tanta primi internodii versus manum est longitudo, quanta oris, si labri arcum filo commensuraveris; si enim rectâ in vacuis oris longitudinem mensuraremus, digiti pars illa excederet. Quin eadem pars frontis altitudinem etiam ostendet. Ipsa palma manûs in longitudinem latitudinémque mensurare malam solet. Atque in hunc modum manu, tamquam perfectâ mensurâ uti possumus, quâ faciei dispositionem exploremus; ut facie tandem reliquas totius corporis partes sine errore, secundum proportiones à

Naturâ constitutas distinguamus. Id verò ut commodè fieri possit, planè necessum est, universum corpus ad symmetriam revocare. Neque molestus hac operâ ulli meritò videri debeo, cùm in hanc quisque curâ incumbere toto studio deberet, ut se ipsum ante reliquarum rerum contemplationem cognosceret; quare justâ reprehensione digni sunt illi, qui nullam cùm teneant suorum corporum rationem atque notitiam, in terrestrium tractuum investigatione, & maris immensitate pernoscendâ, atque adeò in vastissimis totius celi spatiis circumscribendis totâ cogitatione desudant. Quemadmodum & illi aut ambitiosè nimis, aut nimis curiosè facere videntur, qui rei domesticæ curis animo & cogitatione exclusis, ad civiles administrationes, & rerum publicarum gubernacula totis viribus feruntur.

Quare ut tandem aliquando manus ad institutum opus admoveam; Dico, Naturam summâ providentiâ, summóque studio corporis molem erexisse, facie in fastigio constitutâ, in quâ velut in speculo totus homo reluceret, & faciliùs in contuentium oculos incurreret, imaginésq; affectionum animi repræsentaret. Corporis igitur veluti principium facies est, à quâ reliquæ totius corporis proportiones, sicuti à monade numeri, & à puncto lineæ dependent. Quare vulgatam statuo corporum longitudinem, siquidem hujúsce regionis homines spectemus, novenâ totius vultûs longitudine constare potissimùm. Non enim inficias ibo, inveniri posse, qui majori porrectum, aut minori contractum mensurâ corpus habeant: cùm nonnulli corporis proceritate spatium

faciei

faciei decies expleant; aliorum longitudo octies dumtaxat; nonnumquam, sed perrarò, septies faciem contineant. Grandiores verò faciem decies repetitam corpore reddunt; minores vix septimum spatium, rariùs octavum excedunt. Verum tamen est, ista Naturæ incrementa, & decrementa in cujusque ætatis gradu quàm rarissimè deprehendi. Sed vix umquam brevitas corporis tam angustâ periodo concluditur, ut septenâ vultûs mensurâ non describatur, cùm peccare tam indigesto partu Natura non possit, corpus autem humanum rebus omnibus absolutum magnâ industriâ, ac harmoniâ architectetur. Grandiores verò in majori numero reperiuntur, qui integrâ mensurâ communem illam proceritatem superant. Sed illi quidem felicioribus astris nati, proportione perfectissimi sunt; ut hac quidem de causâ Aristoteles, ille optimus Naturæ interpres, pulchritudinem, majestatémque corporis magnitudine commensurare soleat. Itaque operæ precium me facturum arbitror, si utriusque hujus magnitudinis, illius, inquam, quæ noveno vultûs spatio absolvitur, pluriúmque est; & illius, quæ hanc magnitudinem excedit, quæque perpaucorum hominum est, proprias mensuras indagare incipiam, ac ostendere, quomodo utreque istæ magnitudines à capite ad calcem in novem, ac decem æquales, justásq; partes distinctæ sint.

13 Quod ad priorem attinet, sciendum est, in facie, rectè, naturalíque proportione formatâ (quemadmodum explicui) tria æqualia inter se spatia reperiri. Primum frontis est, à confinio capillorum ad nasi

principium super cilia deductum; alterum nasi cum interstitio superciliorum; tertium à naso ad menti extremum porrectum. Primum sapientiæ domicilium nonnulli veterum Philosophorum dixerunt: Secundum ad pulchritudinem retulerunt: Tertium bonitatis ædem interpretati sunt. Tria igitur hæc spatia, sive mensuræ faciei sæpius sumptæ, certâ, ac exploratâ quâdam regulâ docent, perfectam, absolutámque corporis longitudinem novies faciem totam explere. Prima autem mensura facies ipsa est: Secunda, spatium à gulâ ad pectoris extremum, unde ensiformis dicta cartilago exoritur: Tertia, quæ hinc ad umbilicum: Quarta, ab umbilico trans inguina ad principium coxarum: Quinta & Sexta, inde ad genua: Septima & Octava, inde ad talos porrigitur: Nona, ex tribus diversis particulis constituitur. Quæ quidem pares inter se, & cum tribus illis, quas in facie descripsi, & exactissimè conveniunt: Quarum prima arcus ille est, qui à confinio capillorum, & frontis, ad verticem usq; capitis extenditur: Secunda, subjectum faciei spatium est gula, quæ ab extremo mento ad pectoris usque furculam pertingit: Tertia pars illa, quæ à talo ad plantam usque pedis descendit. Videre igitur quàm sæpissimè communitérque licet, in plerisque mortalium, ac præsertim iis, qui compressa, & quasi compacta membra habent, figuram esse quodammodo quadratam; quam certè perfectam, & æquilateram in primâ hominis formatione affectâsse mater Natura, atque adeò expressisse videtur, centrum in inguine constituens, hominémque æquè largum, ac longum

gum

gum effingens. Novem enim illæ partes, quibus universi corporis longitudo distinguitur, pariter in brachiis extensis cum thorace reperiuntur. Id verò quâ ratione fiat, quantum possum, breviter perstringo. Si enim, sive ab humeris forinsecùs per cubitum ad primam digitorum juncturam, sive ab axillis intrinsecùs ad palmæ, & digitorum confinium descendamus, justo calculo ter faciei longitudinem explebimus. Spatium verò digitorum utriusque manûs semel faciem continebit: Ita quidem, ut brachia ambo, manúsq; simul longitudine suâ septies faciem reddant. Iam verò latitudo corporis, quæ ab uno humero ad alterum sumitur, tanta est, quanta facies ipsa bis sumpta; ut hac quidem ratione brachia extensa justum illud spatium conficiunt, quod à vertice capitis ad plantam usque pedis Natura descripsit.

Reliquum nunc est, ut quâ ratione in alterâ illâ longitudine magis procerâ, magísque perfectâ, quæ perpaucorum hominum est, decem particulares mensuræ reperiantur, tradam: Quare nunc novæ mensuræ hominem subjiciamus. Prima illa decem partium à vertice capitis ad extremum narium describitur: Secunda à naribus ad principium pectoris: Tertia hinc ad extremum thoracem rectâ lineâ, ubi furculam infernam dicimus: Quarta ad umbilicum pertingit: Quinta deinde ad inguen, ubi centrum, mediúmque corporis locari solet. Reliquæ quinque partes per coxas, & crura deinceps justis spatiis comprehensæ & descriptæ sunt. Verùm enimverò non solùm faciem, quemadmodum jam fusè commonstravi, sed illud quoque spatium, quod à cubito ad extre-

extremum medii digiti percurrit, totius corporis justa & exacta mensura esse potest. Sed ne extra fines propositi mei dicendi occasiones persequar, delicias hásce curiosas seponens, id quod agere potissimùm institueram, quódque fundamentum doctrinæ hujus censeri potest, facili & claro verborum contextu absolvam; quam scilicet proportionem cum totius corporis partibus partes faciei, quámque similitudinem proportionum inter se quoque habeant; ut hinc de nævis, quasi explorato, robustóque argumento judicemus.

Itaque quemadmodum tres æquales in facie partes distinximus; ita quoque docuimus, reliquum corpus tres æquales inter se divisiones admittere, illam nimirum medii corporis, illam femoris, & tertiam à fine coxarum ad pedes usque. Atqui hanc ipsam trium partium divisionem in medio corpore notare iterum licet: spatiúmque, quod à pube ad umbilicum; deinde quod hinc ad mamillas; posteà quod inde ad colli principium extenditur, æquali proportione contineri. Spatium prætereà, quod inter mamillas, velut terminos quosdam intercluditur, frontis circumferentiâ mensuratur: Frons verò in longitudinem triplicata dorsum exactâ dimensione æquat. Quemadmodum etiam faciei spatium novies, sive etiam decies sumptum, totius corporis proceritatem: ita quoque frontis altitudo novies, deciésve accepta, longitudinem dorsi absolvit. Supercilii semicirculus duplicatus scapularum rotunditatem comprehendit: pari omninò ratione, quâ circulus per concavitatem oculum ambiens, peripheriam

axil-

axillarum describit. Quare si proportiones istæ partium faciei, nec non similitudines proportionum, quibus inter se partes faciei, corporísque universi conveniunt, admittendæ; inficias nemo ibit, quin aliquâ ex parte ratio, quâ nævi faciei cum reliquis per corpus dispersis consentiant, constet. Sicuti enim facies totius corporis, ita partes faciei partium corporis quasi figuræ quædam, & typi sunt. Cùm igitur, ut in principio proposuimus, frons pectus, supercilia humeros, eorum cavitas axillas, aures brachia, mentum pubem, malæ coxendices, os in viris quidem anum, in fœminis etiam partes verecundas repræsentet; mirum nullo modo videri debet, cur nævi, quibus Natura velut signis quibusdam partes illas corporis obsignavit, affinitatem & relationem inter se habeant. Quoniam igitur frons pectus, aliæ alias partes respiciant ac referant, nævus quoque in fronte nævum in pectore, nævus in aliis partibus faciei nævum itidem in aliis corporis partibus indicabit.

Sed ut exactiùs amœnissimam hanc doctrinam explicem, operæ precium me facturum arbitror, si similitudines ipsas, quibus faciei partes cum partibus corporis comparantur, quàm diligentissimè excutiam, quâ tandem viâ ad lucem aliquam facilioris rationis per difficillimam hanc doctrinam possit perveniri. Nolim tamen quisquam similitudinum harum nimis diligens, aut accuratus inquisitor sit, néve existimet, tam exactam regulam in partibus partium esse, quàm in illis faciei primis, quæ cum universo conferuntur, ostendi reperiri. Cùm enim facies reliquo-

liquorum membrorum, velut mercium quarundam conductarum signum, typus, velut index sit, necessarium non fuit, eâdem penitus distinctione faciem, corpúsque signari; ut nec eodem, quo in tabernâ merces ordine dispositæ sunt, foris signa collocantur, præsertim cùm tam exiguus locus, tam ingens, & figuris adeò diversis constitutum opus planè ac exactè non recipiat. Quare ad hanc considerationem, si non perfectissima, certè adumbrata aliqua similitudo suffecerit, quæ indicare etiam id, quod non indicat, & contemplantis desiderium abundè explere poterit. Sed nunc, ut missa verba faciam, rem ipsam, & exemplum exhibeo.

Frontem quisquis inspicit, eam situ eminentem invenerit, parte mediâ planam, lateribus circularem, supernè lineâ, quæ in triangulari figurâ terminatur, divisam, transversim vario linearum concursu velut aratam; habere dextrum, habere sinistrum, habere promontoria. Ecce universam hanc positurã illâ parte corporis, quæ gulæ subest, non obscurè expressam habes, quam quidem partem, etsi secundum rationem sitûs ventrem medium Medici appellant, quia inter caput ventrémque inferiorem posita est: Hippocrates tamen, verus Philosophiæ pater, 7. *Aphoris.* ventrem superiorem nominavit. A Græcis θώραξ dicitur, fortassis ἀπὸ τοῦ θορῶ, id est, *salto*, quia in hac parte sedes cordis, ejúsque continuus motus est: vel ut Stoici arbitrantur, παρὰ τὸ θεῖον ὤρεῖν, quia mentem, animi nostri partem divinam continent. Thorax igitur egregiè undique finitus, & limitatus est, à jugulo ad xiphoidem cartilaginẽ, & diaphra-

gma ex-

gma extensus, ita ut à claviculâ pars superior initium capiat, in diaphragmate finem; pars autem anterior osse sterno, posterior vertebris dorsi, dextra & sinistra duodecim costis tamquam limitibus circumscripta est. Formâ autem pulcherrimâ inter partes corporis excellit. Deinde capacissima est, fortissima, aliquantum protuberans, & quasi per arcum extensa. Quæ omnia pariter in fronte reperiuntur, cùm & hæc capax, fortis, protuberans, extensa cernatur; ut propè dubites, in fronte thoracem, an in thorace frontem dicas figuratam: Nam cum triangulo frontis, os sternum, xiphoidémque; cum lineis frontis, costas pectoris; cùm duobus promontoriis frontis, duo mamillarum tubera rectè comparaveris. Non mirum igitur, si nævus quispiam in fronte constitutus, alium sive in pectore, sive in dorso affinem, relativum positionis quodam ordine repræsentet. Iam verò si ad supercilia te convertis, horum eminētiam quò rectiùs, quàm ad eminentissimas totius corporis partes, humeros, inquam, referas? qui simili planè modo pectori dorsóque vicini & annexi sunt, sicuti fronti supercilia junguntur. Vnde si in hoc tractu faciei nævum aliquem notaveris, sine ullâ dubitatione nævum pariter in humeris, dextrum aut lævum, pro variâ illius in facie positione, facillimè colliges. Imò verò (ut hinc admiranda Naturę diligentia manifesta evadat) si in supercilio nævus aurem respiciet, similiter in humeris (quemadmodum anteà ostendi) partem versus dorsum declinantem possidebit.

Ad malas transeo, earúmque naturam, & situm considero, ut sub comparationem faciliùs mittam.

Ad certè, quod ad naturam attinet, carneæ succíque plenæ sunt, quantum ulla alia faciei pars: quod verò ad situm, inter frontem mentúmque positæ sunt. Definio enim malas partes illas, quæ ab ore sursum eminentiores procurrunt. Cui igitur parti sine Naturæ ullo damno malas opponemus? Coxis; hæ enim multâ carne vestitæ, succo & sanguine irrigatæ sunt, intérque ventrem superiorem, & tibias medium locum occupant; paritérque ut tertiam faciei partem malæ, ita totius corporis tertiam tenent. Itaque si malis Natura nævum impresserit, coxis quoque impressum puta: ita tamen, ut si in partibus naso vicinis appareat, adhærere partibus Naturæ loco vicinis, sive anterioribus, sive posterioribus intelligatur. Quo quidem confinio fit interdum, ut cùm proximus naso constitutus sit, ipsa quoque verenda contingat, ut jam in principio adnotavimus; Sed si prope maxillam, locum suum in natibus habebit. Quia verò non sine valle montem, nec sine concavitate aut sinu promontorium invenias, ita supercilia cavum oculorum, sive sinum adjunctum habent. Quare cùm supercilia humeros, quasi mons montem; ita sinus oculorum axillas, quasi vallis vallem respiciunt; nævúsque, qui in oculi cavo, præsertim inferiori conspicitur certo certiùs alium sibi in axillâ oppositũ esse indicabit; cum hac quidem differentiâ, ut si versus nasum ad angulos majores, quos δακτῆρας, sive πηγὰς Græci nominant, quòd inde lacrymæ manent, nævus declinet, dici possit quasi in viciniâ pectoris hærere. Si verò versus tempora ad angulos minores, sive παρωτίας recedat, intelligi debeat dorso propior esse.

De

De naso, & oculis dicere supersedeo, cùm lippis penè & tonsoribus notum sit, quam partem corporis repræsentent; cúmque modesti hominis esse ducam, celare, ac velare potiùs pudendi membri imaginem, quàm in facie ipsâ detegere. Si quis tamen honesto sciendi desiderio nullam velit Naturæ partem philosophico studio excludere, per se quidem, si oculos animúmque animadvertat, curiosam poterit, & quasi nuptam scientiam adipisci. Etenim si quis porrectam nasi formam, & oculorum pupulas annexas considerat, ipsam mox partem, quâ vir est, & jus testimonii habet, non vanâ omnino contemplatione complectetur. Deinde, si examinare nævos veles, non difficili judicio à naso ad penem, à palpebris ad scrotum, dextro sinistróve teste observato, comparationem transferet. In fœminis os ut plurimùm arvum genitale commonstrat, & à labrorum ratione nescio quid simile ad naturæ alas deduci solet; in quibusdam tamen alia non remota lacuna, quod in viris perpetuum est, figuratur.

Aures verò, quæ tamquã alæ capiti utrimq; adhærent, cui rectiùs parti, quàm brachiis conferes? & ipsa quasi alas corpori Natura affixit. Rectè igitur nævus in auribus, aut circùm existens, brachia nævo insignita esse ostendet. Quia verò in varias brachium partes distinctum est, in spatium, quod ab humero ad cubitum descendit; in lacertum, sive spatium à cubito ad carpum productum; denique in manum: experientia ipsa, certissima Naturæ hac in parte ministra, edocuit, nævo, qui vicinus auribus est, alium in superiore parte brachii humero vicinum respondere:

dere: sed illi, qui super aures, alium in lacerto congruere. Discrimen tamen est, in superiore sui parte, sive in pinnâ, an in mediâ, an potiùs in inferiore, sive ansâ nævum auris habeat. Si enim in superiore, nævum lacertus habebit cubito proximum: si in infernâ, lacertus nævum dabit vicinum manui: si in mediâ, sive meatu, ipsa manus nævum porriget. Ipsa quidem vola, si ab intimâ parte auris, sive conchâ derivaverit: Dorso autem, si ab extimâ parte acceperit.

Quia verò, ut superiùs monui, ἀδύνατον videbatur, in tam pusillâ imagine tantam rerum varietatem exprimere, támque exiguo loco tantam totius corporis machinam quàm distinctissimè claudere, preter faciem membra quædam conspicua divinus ille Architectus fecit; partim, ut sine adminiculo ullo comparationis per se cognoscerentur; partim, ut ad reliquas corporis partes explicandas cum facie concurrerent. Cùm igitur tibiarum pedúmque figuram satis distinctam facies non caperet, successerunt lacerti, manúsque, sine ullo verecundiæ damno pariter nudæ, & hanc descriptionem perfectissimè expresserunt. Itaque quemadmodum aures brachia, sic brachia tibias repræsentant. Tanta enim similitudo utrorumque est, ut eædem penè partes, & iidem articuli, ad paria quasi munia apti promptíque numerentur. Hinc inventi quidem non sémel fuêre, qui manuum defectum pedibus; pedum manibus supplenerunt; quibus scribere pedibus, pingere, texere, dare, accipere facilè; gradi autem manibus necessarium, atque expeditum fuit. Si quis igitur nævus

lacer-

lacertum, manum, digitúmque premet; tibiam pariter, pedem, digitúmque pedis eodem ordine, sitúque obtinebit.

Iam verò buccam, mentúmque, quò nisi ad ventrem pubémque referas? Mehercle, neque lac lacti, neque ovum ovo esse similius potest, si utraque ista curiosiùs componas. Bucca carnea, & talis venter est; & ut mentum, sic pubes pariter eminet: ut illud faciem, ita hæc abdomen terminat, & claudit. Hinc quidem nævus in buccâ constitutus, alium in abdomine secundum positionem dextri, atque sinistri revelabit: ita quidem, si prope cavum inferioris labri inveniatur, latere prope umbilicum; si in vertice, ut ita dicam, menti, hærere extremâ pube intelligatur. Philtrum autem, sive cavum labri superioris sub naribus, quàm aptissimè, è comparatione confiniorum, perinæum, sive interstitium inter scrotum & sedem, exprimit, atque ita nævi utrobique quàm facillimè colligentur.

Hactenus quidem, & à proportionibus, quibus corporis partes cum facie, & inter se consentiunt; & à similitudine, quâ figuram, materiam, sitúmque partium corporis faciei partes repræsentant, satis supérque eruisse mihi rationes videor, quibus certa & definita nævorum regula constituatur. Reliquum nunc est, ut quod initio quoque proposueram, caussam aliquam à cœlo ipso derivem. Etenim si à divinis illis machinis humana corpora (quod in herbis, aliísque ignobilioribus fieri doctissimus Porta demonstravit) quasi à sigillo quodam certas notas atque characteres recipiunt, quibus Planetarum in-

 sin-

singula dominium distinguatur; cur, obsecro, dictu absurdum sit, à stellis, sideribúsq; in tam egregium ordinem, atque chorum à supremâ Mente coactis, quemque nostrum, dum gignimur, effici, signúmq; recipere, quo à suo astro corpus quoque, & membra quæque dependere, regi, ac quasi signari videantur? Hinc quidem Ptolomæus aurem dextram, vesicam, splenem, & ossa Saturno attribuit: manus, pulmones, hepar, sanguinem, & semen Iovi: aurem sinistram, renes, & genitalia Marti: oculos, cerebrum, cor, nervos, cæteráque dextera Soli: nares, os, & pudendum Veneri: linguam, mentem, & rationem Mercurio: gulam, stomachum, omniáque sinistra Lunæ. Hinc etiam signis Zodiaci corporis partes distributæ sunt, Arieti, quasi capitis præsidi, facies, oculi, aures: Tauro collum, & gula: Geminis scapulæ, brachia, manus: Cancro pectus, mamillæ, venter superior, splen, & pulmones: Leoni cor, stomachus, diaphragma, & spina dorsi: Virgini venter, & intestina: Libræ renes, vertebræ, latera, & lumbi: Scorpioni clunes, genitalia, & vesica: Sagittario coxæ, atque etiam latera, & genitalia: Capricorno genua: Aquario tibiæ: Piscibus pedes. Existimârunt præterea Astrologi, quemque Planetarum partibus corporis singulis dominari, sed secundum varietatem signorum, in quibus generationis cujusque tempore exsistebant, dominium variare. Quo quidem ordine in Ariete Saturnus pectus obsidet, Iupiter ventrem, Mars caput, Sol latera, Venus pedes, Mercurius tibias, Luna genua: In Tauro Saturnus ventrem gubernat, Iupiter dorsum, Mars collum, Sol

genua,

genua, Venus caput, Mercurius pedes, Luna collum & tibias. Atque ita deinceps mutant, variántque hoc imperium, & in corpore humano secundum stellarum fixarum diversam posituram, diversimodè vim & characteres imprimunt. Quæ omnia, quia longè à limitibus argumenti mei recedunt, non prosequor.

Quod verò ad nævos attinet, videntur illi quidem velut notæ aliquæ à signis cœlestibus impressæ humano corpori, non tantùm situ, aut formâ, sed ipso quoque colore variæ, ut in ipsâ genitura Planetæ cujusque & sideris dominium obtinet. Quare cùm partes singulæ faciei cum reliquis corporis partibus affinitatem, & necessitatem certam habeant, easdémque in prototypo repræsentent, naturæ congruum erat, ut quâ notâ, sive charactere, pars corporis à dominante Planetâ, atque astro insignita erat, eâdem etiam parva faciei particula, quæ illam corporis partem exprimit, figuraretur: In primis si nota, sive character ille ejusmodi sit, ut magnitudine suâ statim ac facilè in oculos incurrat. Id enim non tantùm solo dominio hujus illiúsve Planetæ, aut signi, sed conjunctione Planetæ cum signo evenire solet. Evidentiùs autem, si bonâ, aut malâ sorte conjunctio ista in Planetam, qui idem cum sidere habebit dominium, incidet: ita enim & Planeta, & sidus pariter, & conjuncto influxu partem corporis afficient, notámque impriment & grandiorem, & suo quasi colore tinctam. Atque hæc tertia, ultimáque nævorum ratio est, sic satis in vario & jucundo doctrinæ hujus gustu delibata; nam ut omnia,

quæ ad perfectam absolutámque perfectionem exa- minandam curiosa Astrologia invenit, producerem, neque Genij, neque etiam instituti mei fuit: cùm secreta illa, & sæpiùs superstitiosa astrorum libare, non penetrare; intelligere, non profiteri: cúmque in nævorum hac explicatione non tamquam Astrologus, sed tamquam Philosophus versari voluerim; quem ut non modò scriptis, sed vitâ, & moribus etiam agam, æternum Sapientiæ Numen rogo.

FINIS.

INDEX RERVM

In hoc Tractatu contentarum.

Fa-

F

H

I

L

M

Me-

FINIS.

